

မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း

ခင်ချောစု*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို လူမှုဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှလေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာ စကားတွင် အပြောပုံ သဏ္ဍာန်နှင့် အရေးပုံသဏ္ဍာန်နှစ်ရပ်ရှိသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို အစားထိုးရော သုံးခြင်းနှင့် တွဲဖက်ရောသုံးခြင်း ဟူသည့် နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ စကားသင်္ကေတ ရောသုံးခြင်းကို လေ့လာရာတွင် ပညာရေး နယ်ပယ်၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၊ နည်းပညာနယ်ပယ်၊ အနုပညာနယ်ပယ်တို့ကို အလေ့လာခံ နယ်ပယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဘာသာစကားကို ရောသုံးရာမှ မိခင်ဘာသာစကားအပေါ်တွင် သက်ရောက် နေသည့် အကျိုးအပြစ်များကို လေ့လာဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် ဘာသာစကား၏ သဘောသဘာဝတစ်ရပ်ဖြစ်သည့်အတွက် ထိုသဘောတရား၌ အကျိုးနှင့်အပြစ် ယှဉ်တွဲနေ သည်ကို ဆင်ခြင်၍ ဘာသာစကားကို ထိန်းညှိမှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အကျိုးနှင့်အပြစ်ယှဉ်တွဲနေသည်ကို သတိပြုရင်း မိမိမိခင်ဘာသာစကားကို ပိုမိုတန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်း သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိလာနိုင်ပါသည်။

သေ့ချက်ဝေါဟာရ - မြန်မာဘာသာစကား၊ စကားသင်္ကေတ၊ အစားထိုး၊ တွဲဖက်။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို လူမှုဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားရှိ အပြောပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အရေး ပုံသဏ္ဍာန်နှစ်ရပ်တွင် စကားသင်္ကေတ ရောသုံးခြင်းကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ စကားသင်္ကေတ ရောသုံးခြင်းတွင် အစားထိုးရောသုံးခြင်းနှင့် တွဲဖက်ရောသုံးခြင်း နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ဖြင့် လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို လေ့လာရာတွင် ပညာရေးနယ်ပယ်၊ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်၊ နည်းပညာနယ်ပယ်၊ အနုပညာနယ်ပယ်၊ စီးပွားရေး နယ်ပယ်တို့ကို အလေ့လာခံနယ်ပယ် အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနယ်ပယ်များ၌ ရေးသားပြောဆိုရာတွင် တွေ့ရသည့် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၁။ လူမှုဘာသာဗေဒဟူသည်

လူတို့သည် လူမှုအခြေအနေမတူညီသည့်အလျောက် ဘာသာစကားကို အသုံးပြုမှုသည်လည်း ကွဲပြားသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ကွဲပြားလျက်ရှိသော ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း ကြားရှိ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသော ပညာဖြစ်သည်။ လူမှုဘာသာဗေဒဖွင့်ဆိုချက် နှင့်ပတ်သက်၍

* ကထိက၊ ဒေါက်တာ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရတနာပုံတက္ကသိုလ်

ဘာသာစကားနှင့် လူမှုရေးနှစ်ခုကြားရှိ ဆက်သွယ်မှုကို ရှုထောင့်မျိုးစုံ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ လေ့လာသော ဘာသာဗေဒ၏ အစိတ်အပိုင်း (သို့မဟုတ်) မျိုးကွဲတစ်ခုဖြစ်သည်^၁

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသော ပညာရပ်ဖြစ်သည်။^၂

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

လူမှုဘာသာဗေဒဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားအတွင်းတွင် အသုံး အနှုန်းများ မည်သို့ ကွဲပြားပြောင်းလဲနေသည်ကို လေ့လာသည့် ဘာသာဗေဒပုံစံဖြစ်သည်။ ထိုပြောင်းလဲမှုများက လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း များထဲတွင် မည်သို့သော ပုံစံဖြင့် အချက်အလက်များကို ချပြနေ သနည်းဆိုသည်တို့ကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်^၃

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဒေသဆိုင်ရာ ကွဲပြားခြားနားမှုများ၊ လူတန်းစားကွဲပြားမှုများ၊ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာစကား၊ လိင်ကွဲပြားမှုများနှင့် ဘာသာစကား နှစ်မျိုး အသုံးပြုမှုတို့ အပါအဝင် လူမှုရေး အကြောင်းအရာများနှင့် ဆက်သွယ်သော ဘာသာစကား လေ့လာမှုဖြစ်သည်^၄

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားကို ပြောဆိုသုံးစွဲကြသော လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထူးခြားသော သွင်ပြင်နှင့် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်သော ချိတ်ဆက်မှုများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် မိခင်ဘာသာစကားကို သုံးနေစဉ်အတွင်း အပြောပုံသဏ္ဍာန်၊ အရေးပုံသဏ္ဍာန်တို့တွင် အခြားဘာသာစကားတစ်ခုရောသုံးခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် ဘာသာစကားတစ်မျိုးကို အခြေခံ အားဖြင့် သုံးစွဲနေစဉ်အတွင်း အခြားဘာသာစကားတစ်မျိုး၏ အစိတ် အပိုင်းများကို ရောနှောအသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။^၅

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

code mixing ဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားတင်ဆက်မှု တစ်ခုတည်း တွင် အတူတကွ ပါဝင်နေသော မတူညီသည့် အသုံးများကို

^၁ Crystal, David, ၂၀၀၈, ၄၄၀.
^၂ အောင်မြင်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၁၀၊ ၁၁၆။
^၃ ကိုလေး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၈၊ ၁၁၆။
^၄ <http://wikipedia.org>.
^၅ အောင်မြင်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၅၊ ၅၂။

အသုံးပြုသည့်အခါ ဘာသာစကားကို ရွေးချယ်၍ အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။^၁

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

စကားပြောဆိုရာ၌ ဘာသာစကားနှစ်မျိုး (သို့) နှစ်မျိုးထက်ပိုသော ဘာသာစကားများ ရောနှောခြင်းဖြစ်သည်။^၂

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် အပြောသဏ္ဍာန်ဖြင့် စတင်တတ်ပြီး အရေးသဏ္ဍာန် တွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုဆက်ဆံရေး စသည့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထိတွေ့ကာ ဘာသာစကားချင်း ထိတွေ့ရာမှလည်း စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးရာ၌ နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ အစားထိုးရောသုံးခြင်းနှင့် တွဲဖက်ရောသုံးခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဘာသာစကားအမျိုးပေါင်း များစွာရှိသည်။ လူတို့သည် များစွာသော ဘာသာ စကားကို အသုံးပြုနေကြသည်။ ကွဲပြားသော ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးကို ပြောဆိုသုံးနှုန်းနေကြ သည့် လူများတွင် အချို့သော သူများသည် မိခင်ဘာသာစကားကို ပြောဆိုရေးသားနေစဉ်အတွင်း အခြားဘာသာစကား၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ရောသုံးခြင်းမျိုးရှိကြသည်။ မြန်မာဘာသာ စကားကို ပြောဆိုနေစဉ်မှာပင် အခြားဘာသာစကားတစ်ခုခုကို ရောသုံးတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ ရောသုံးရာတွင် အထိအတွေ့များသည့် ဘာသာစကားကို ပိုမိုရောသုံးတတ်ကြသည်။ မြန်မာ ဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ထိတွေ့ရောသုံးခြင်း များဖြစ်လာသည်။

၃၊ ၁။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် အစားထိုးရောသုံးခြင်း

မြန်မာဘာသာစကား ပြောဆိုရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရေးသားရာတွင် လည်းကောင်း အစိတ် အပိုင်းတစ်ခုကို ဖြုတ်၍ အခြားဘာသာစကားအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြင့် အစားထိုးရောသုံးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အစားထိုးရောသုံးသည်ကို

စတုဒိသာဂတသံဃိက အဖြစ်နှင့် ရေစက်ချအလှူခံတော်မူ၏။^၃

ဈေးကွက်ထဲမှာ share တွေကိုအရောင်းအဝယ်လုပ်ကြတာပါ။ အဲဒါကို Exchange လို့ပြောတာပဲ။^၄

ပုံစံတစ်မျိုးမှာ open regioanlism ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ open regionalism ဖြစ်ပါသည်။^၅

^၁ ကိုလေး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၈၊ ၁၅။
^၂ <http://wikipedia.org>.
^၃ ရတနာပုံ၊ ၇၊ ၂၀၂၀၊ ၂၃။
^၄ အောင်ထွန်းသက်၊ ဒေါက်တာ၊ ပါမောက္ခ၊ ၂၀၁၆၊ ၁၂။

ထိရောက်သော ဈေးကွက်သဘောတရားအရ အသစ်ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုများကြောင့် asset များ၏ ဈေးနှုန်းများ ချက်ချင်း ပြောင်းလဲနိုင် သည်ဟု ယူဆသည်။^၂

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမျိုးသိမ်းကြီး mobile and digital literacy training သင်တန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတက်ရောက် ^၃

မိမိတို့မဲဆန္ဒနယ်မှ ပြည်သူများနှင့် အီးမေးတွေပို့သည်။ Chatting တွေလုပ်နေကြသည်။ wireless ခေတ်တွင် အားလုံးကြိုးတွေကို ရှုတ်ယှက်ခတ်အောင် သုံးထားသေးသည်။^၄

Boday Beauty ကိုလည်း သွားသေးတယ်။ hopping ထွက်ရင် ဖေဖေအမြဲလိုက်ပို့ရတယ်။^၅

ဖုန်းရဲ့ Voice Message တင်သာမက ရောက်နေရာအရပ်ရဲ့ မြင်ကွင်းမျိုးကိုပါ ဖုန်းကတစ်ဆင့် Video Message မြင်လို့ရရင် မကောင်းဘူးလား။^၆

Global Warming ကြောင့် ပူပူလောင်လောင်ထဲတွင် ရှာဖွေရ ^၇

ပို့စ်ကဒ်တွေမှာတော့ Recycle paper ကိုသုံးပြီး Recycle paper လို့ တံဆိပ်ကပ်ထားလေရဲ့။^၈

နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပရိဘောဂနှင့် Facility အပြည့်အစုံပါသော^၉

Ready Made ခေတ်မှ အထည်တွေကို အလိပ်လိုက် ကြိုက်သလောက်ဖြတ်ပြီး^{၁၀}

Project ကာလမှာ ၆ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိ ကြာမြင့်မည်ဖြစ်ပြီး^{၁၁}

ဗဟန်းမြို့နယ် ရေခဲဆိုင်မှတ်တိုင်အနီးရှိ Fashion ဆိုင်တစ်ဆိုင် အတွင်းသို့ Mask တပ်ထားသည့်အမျိုးသားတစ်ဦးမှ^{၁၂}

တလောလေးက Joke ကလေးတစ်ပုဒ် ဖတ်လိုက်ရသည်။^{၁၃}

^၁ လှမောင်၊ ဒေါက်တာ၊ သံအမတ်ကြီးဘောဂ၊ ၂၀၁၆၊ ၂။

^၂ ခင်မောင်ညို၊ ဘောဂ၊ ၂၀၁၂၊ ၁၇၀။

^၃ Educational Information Department.

^၄ တင်ညွန့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၉-၈၀။

^၅ ချောအိမာန်၊ ၂၀၁၆၊ ၁၉-၂၀။

^၆ မင်းဝေဟင်၊ ၂၀၁၆၊ ၄၆။

^၇ ခင်မြဇင်၊ ၂၀၁၄၊ ၇၃။

^၈ ဂျူး၊ ၂၀၀၃၊ ၁၈။

^၉ သရဝဏ်၊ ပြည်၊ ၂၀၁၅၊ ၉၄။

^{၁၀} ခင်စောတင့်၊ ၂၀၁၇၊ ၇၅။

^{၁၁} The Ladies News Journal, 8.2.2020.

^{၁၂} Eleven Media Journal, 8.2.2020.

^{၁၃} ပြည်သူ့အရေးရာနယ်၊ ၇.၂.၂၀၂၀။

အဲဒီကျပ်သိန်း ၃၀ တန်နေအိမ်တွေကို Microfinance ချေးငွေနဲ့ ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ် ။

WHO & JU Guidelines အရ ၁၄ ရက်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုသည်သာ ဖြစ်ကြောင်း ။

လောလောဆယ်တော့ High speed မလုပ်သင့်သေးဘူးလို့ တွက်ထားတယ် ။

International news တွေမှာ ကြားသိနေရတဲ့ အတိုင်းပါပဲ ။ recording တွေသွားကြတယ်။ Liveperformance ပုံစံလေးတွေ။

ဗီဇပီရမီ talent, IQ, EQ stamina ဆိုတဲ့နေရာမှာ physical stamina, emotional stamina contact မိမို့လို့ ။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုပြင်ရမယ်ဆိုတာ detail procedure မရှိဘူး ။

ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးချုပ်နဲ့ အမြဲတမ်းဖုန်းလည်းပြောပါတယ်။ video call လည်း လုပ်ပါတယ် ။

စသည်ဖြင့် ရေးသားကြရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုကြရာတွင်လည်းကောင်း အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကိုဖြုတ်၍ အခြားဘာသာစကားအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြင့် အစားထိုး ရောသုံးရေးသား ပြောဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရေးသားပြောဆိုကြရာတွင် အစားထိုးထားသော အစိတ်အပိုင်း ကို ဖြုတ်၍မရပေ။ အပြောသဏ္ဍာန်တွင် မူလစကားသံကို မိမိတို့၏ စကားသံနှင့်ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်အသုံးပြုလာကြသကဲ့သို့ အရေးသဏ္ဍာန်တွင်လည်း ဖုန်း၊ အီးမေးစသည်ဖြင့် မူရင်းအရေး အသားကို မြန်မာဘာသာစကားအရေးအသား၏ အက္ခရာရေးထိုးဖြင့် ပြောင်းလဲရေးသားသည်။ အရေးသဏ္ဍာန်တွင် ပြုပြင်ရေးသား၍ ရောသုံးရာ၌ မြန်မာစာရေးထုံးနှင့်ကိုက်ညီပြီး အသုံးတွင် လာပါက မွေးစားစကားလုံးအဖြစ် ရောက်ရှိလာသည်။ အရေးသဏ္ဍာန်တွင် မွေးစားစကားလုံး အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော်လည်း စကားလုံးများကို တစ်ခါတစ်ရံ မူရင်းအတိုင်း ပြန်လည်သုံးခြင်း ဥပမာ - video, share စသည်တို့တွင် မူရင်းအတိုင်း ပြန်လည်အသုံးပြုပါက စကားသင်္ကေတ ရောသုံးခြင်းအဆင့်ဖြစ်သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။

၁ News Watch Journal, 2.2.2020.
၂ The Mandalay News Journal, 2.2.2020.
၃ ရတနာပုံသတင်းစာ၊ ၆.၂.၂၀၂၀။
၄ Mandalay FM , 23.1.2020.
၅ City FM, 1.2.2020.
၆ Padamyar FM, 28.1.2020.
၇ BBC, 5.11.2019.
၈ Mizzam TV, 15.1.2020.

၃၊ ၂။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် တွဲဖက်ရောသုံးခြင်း
 တွဲဖက်ရောသုံးခြင်းဆိုသည်မှာ မိခင်ဘာသာစကားကို ရေးသားရာ၌လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုရာ၌
 လည်းကောင်း အခြားဘာသာစကားအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို တွဲဖက်ဖြည့်စွက်၍ ရေးသားပြောဆို
 ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင်လည်း ထိုသို့ တွဲဖက်ရောသုံးခြင်းမျိုးကို
 အမှန်မသိတဲ့ မောဟဟာလည်း လျော့ကျသွားတယ်။^၁
 တရားဓမ္မ နာယူရမယ်။^၂
 ပညာရေးအောင်မြင်ပြီးသော ကလေးများ၏ အရည်အသွေး
 အာမခံချက် (Quality Assurance)^၃
 တစ်ယောက်က နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်ခွင့် political right ဆိုတာကို
 ဆွဲယူကောက်ချက်ချပြီး^၄
 သူတို့ကို အကြံဉာဏ်ပေးရမယ့် တွေးခေါ်ပညာရှင် Think Tank
 များလည်းအရေးကြီးသည်^၅
 ဇိမ်ခံအလုပ် Luxurious life style လို့တောင် ဆိုရလိမ့်ထင် ပါတယ်^၆
 စီးပွားရေးစာအုပ်တွေမှာ ဖတ်ရတဲ့ သူမနာ၊ ကိုယ်မသာ (Win / Win
 strategy) ဆိုတာမျိုးလည်း ထင်ပါရဲ့^၇
 သဘာဝရဲ့အနှစ်သာရ essence of nature စသည်ဖြင့်သုံးနှုန်းတာ
 သတိထားမိပါသည်^၈
 လျှာအစွမ်းထက်လူများကို အရက်မြည်းသမား Wine taster
 အဖြစ်နှင့်^၉
 စိတ်အေးချမ်းသာမှု အသိဉာဏ်ဆိုတာ inner world အတွင်းလောက
 ဖြစ်တယ်^{၁၀}
 အိမ်ရှေ့မင်း (crown prince) ရွေးချယ်မှု^{၁၁}
 ဘကြီးတော်မင်းသည် mismanagement စီမံခန့်ခွဲမှုအလွဲဖြစ်^{၁၂}

^၁ နန္ဒမာလာ၊ ဒေါက်တာ၊ တရားတော်။
^၂ -ယင်း-။
^၃ Educational Information Department.
^၄ ဂျူး၊ ၂၀၁၃၊ ၂၀။
^၅ -ယင်း-၊ ၅၆။
^၆ စိန်ဝင်း၊ လူထု၊ ၂၀၁၅၊ ၁၃၂။
^၇ ခင်ခင်ထူး၊ ၂၀၁၃၊ ၁၈။
^၈ နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၈။
^၉ ရွှေဥဒေါင်း၊ ၂၀၀၆၊ ၃။
^{၁၀} ဇောတိက၊ ဦး၊ ၂၀၀၈၊ ၁၂။
^{၁၁} သရဝဏ်၊ ၂၀၁၉၊ ၂၃။
^{၁၂} -ယင်း-၊ ၁၁။

ကျွန်တော်တို့မှာ communication plan လို့ခေါ်တဲ့အများပြည်သူနဲ့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ^၁
 စိတ်ဖိစီး၍ အသက်ရှည်ခြင်းများသည် လူသားတို့၏ လူနေမှုအဆင့် အတန်း Quality of life ကို နှိမ်ချိုးဖြတ်တောက်နေသဖြင့် ^၂
 သာယာသောနေ့ဦးနှင့်ဆောင်းဦးကာလ spring and Autumn period ဟုတင်စား၍ ^၃
 ဇာတ်ကောင် ကာရိုက်တာ character လေးတွေနည်းနည်းဖြင့် ^၄
 ရောဂါကူးစက်မှု ရှိ မရှိ စနစ်တကျ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု (quarantine)လျက်ရှိကြောင်း
 ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ သတင်းထုတ်ပြန် ^၅
 တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများကို ဆိုက်ရောက်ဗီဇာ visa on Arrival ယာယီရပ်ဆိုင်း ^၆

စသည်ဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားရေးသားရာနှင့် ပြောဆိုရာတွင် အခြားဘာသာစကား အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကို တွဲဖက်ဖြည့်စွက်၍ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြောဆိုရာတွင် အဓိပ္ပာယ်တူသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို ဖြုတ်၍ရသည်။ စကားသင်္ကေတကို တွဲဖက်ဖြည့်စွက်၍ သုံးခြင်းသည် မိမိဘာသာစကား၊ ပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် အသုံးအဆောင်သစ်၊ သုတေသနသစ် စသည်ဖြင့် အသုံးမတွင် အသားမကျသေးသည့် ဝေါဟာရ၊ အခေါ်အဝေါ်စကားများကို မူရင်းအဘော်မှ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးမှု၊ လွဲမှားမှုမရှိစေရန် မူရင်းအခေါ်အဝေါ်စကားသင်္ကေတကို လာရော၍ အသုံးပြု ကြသည်။ ထိုသို့ ရောသုံးခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်တိကျခြင်း၊ နားလည်လွယ်နိုင်ခြင်း၊ မူရင်းပညာရပ် အခေါ်အဝေါ်ကို သိရှိနိုင်ခြင်း စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်သည်။ အခြားတဘက် တွင်လည်း မိမိဘာသာစကားတွင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံတိကျသည့် ဝေါဟာရရှိပါသော်လည်း တွဲဖက်ရောသုံး ခြင်းကြောင့် မိမိဘာသာစကားတွင် မရှိသောအသံများ ရောနှောအသုံးတွင် လာနိုင်သည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို အစားထိုး သုံးခြင်း၊ တွဲဖက်သုံးခြင်းတို့ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် အရေး သဏ္ဍာန်၌လည်းကောင်း၊ အပြောသဏ္ဍာန်၌လည်းကောင်း၊ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို တွေ့ရ ပါသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားသည် ရှေးကတည်းကပင် ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြု၍ ပါဠိဘာသာစကားနှင့် ထိတွေ့ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မြန်မာဘာသာစကားကို ပြောနေစဉ်အတွင်း မှာပင် ပါဠိဘာသာ

^၁ ကြေးမုံ၊ ၆.၂.၂၀၂၀၊ ၁၁။
^၂ ကြေးမုံ၊ ၆.၂.၂၀၂၀၊ ၁၁။
^၃ ရတနာပုံ၊ ၇.၂.၂၀၂၀၊ ၁၁။
^၄ Mandalay FM, 3.1.2020.
^၅ The Mandalay News Journal, 2.2.2020.
^၆ The Speaker Journal, 1.2.2020

စကားကို ရောသုံးခြင်းမျိုးရှိပါသည်။ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယခင်က မြန်မာသည် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီလက်အောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး စသည်တို့တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနှင့် ရောသုံးသောစကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကြောင့် မိမိတို့မိခင်ဘာသာစကားတွင် ဝေါဟာရ၊ အခေါ်အဝေါ်၊ အသုံးအနှုန်းများ တိုးပွားလာကာ မိမိတို့ဘာသာစကား၏ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဝေါဟာရလိုအပ်ချက် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်လာပါသည်။ မိမိတို့ပညာရပ် နယ်ပယ်တွင်လည်းကောင်း၊ ခေတ်နှင့်အညီ ပေါ်လာသည့် လူမှုအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း အခေါ်အဝေါ်များတွင် မူရင်းအဓိပ္ပာယ်၊ အဘော်နှင့် မလွဲစေရန် စကားသင်္ကေတကိုရော၍ အသုံးပြုရသည်။ ထိုသို့ရောသုံးခြင်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ် တိကျသေချာခြင်း၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ နားလည်နိုင်ခြင်း၊ ဝေါဟာရသစ်တိုးပွားခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာပါသည်။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်း လာစေနိုင် သကဲ့သို့ မိမိဘာသာစကားတွင် ကျစ်လျစ်တိကျသည့် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် ဝေါဟာရများ၊ ဘာသာပြန် ဝေါဟာရများရှိပါလျက် အခြားဘာသာစကား အစိတ်အပိုင်းများကို မလိုအပ်ဘဲ၊ မဆီလျော်ဘဲ အသုံးပြုပါလျှင်မူ အပြစ်ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့ဘာသာစကားရှိ ဝေါဟာရများအစား အခြား ဘာသာစကားရှိ အစိတ်အပိုင်းဝေါဟာရများကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်သုံးခြင်းကြောင့် ရှိပြီးသား ဝေါဟာရအခေါ် အဝေါ်များ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ခြင်း၊ မိခင်စာအရေးအသားစစ်စစ်ကို ဖတ်ရန်၊ ရေးရန် ခက်ခဲလာစေနိုင်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကား သင်္ကေတရောသုံးခြင်းမှာ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာနေပါသည်။ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ဂျာနယ်များ၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများမှအစပြု၍ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကို ဖောဖော သီသီ သုံးနေခြင်းသည်မြန်မာဘာသာစကားစစ်စစ် ကြားရရန်၊ ဖတ်ရရန် ခက်ခဲလာနိုင်ပါသည်။ မိခင်စာ၊ မိခင်စကား ပျက်ယွင်းလာစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အခြား ဘာသာစကား တစ်ခုခုကို အစားထိုးသုံးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တွဲဖက်ရောသုံးခြင်းသည်လည်း ကောင်း အကျိုးရှိစေနိုင်သကဲ့သို့ အပြစ်လည်း ရှိနိုင်သည်ကို သတိမူရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကိုလေ့လာရာ၌ အစားထိုးသုံးခြင်းနှင့် တွဲဖက်သုံးခြင်း နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဘာသာစကားသည် ပြောင်းလဲတတ်သည့်သဘောရှိပါသည်။ ထိုသဘောအရ မြန်မာဘာသာ စကားတွင် အခြားဘာသာစကား၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အစားထိုးသုံးခြင်း၊ တွဲဖက်ရောသုံးခြင်းဖြင့် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုဖြစ်လာပါသည်။ ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုကြောင့် မိခင်ဘာသာစကား၏ သဘောသဘာဝနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်ဖန်တီးရင်း အသုံးပြုလာသော ဝေါဟာရများ ရရှိလာပါသည်။ စကားသံကို မပြုပြင်ဘဲ မူရင်းအတိုင်း အသုံးပြုရာမှ မွေးစား စကားလုံးများ၊ စကားသံအစိတ်အပိုင်းများ တိုးပွားလာခြင်းသည် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း ကြောင့် မူရင်းပညာရပ်အတွေးနှင့် ထိတွေ့ကျွမ်းဝင်လာခြင်းအကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်ပါသည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းကြောင့် ဘာသာစကားထိတွေ့မှု ဖြစ်လာပါသည်။ မိခင်ဘာသာ စကားတွင် အခြားဘာသာစကား အစိတ်အပိုင်းများကို မလိုအပ်ဘဲ ဖောဖောသီသီအသုံးပြုလာ ပါက အပြစ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ မိခင်ဘာသာစကားကို အခြားဘာသာစကားက လွှမ်းမိုးလာလျှင်

ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုမှ မိခင်ဘာသာစကား ပျောက်ကွယ်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် စကားသင်္ကေတရောသုံးသည် အကျိုးရှိသကဲ့သို့ အပြစ်လည်းရှိသည်ကို သတိမူရင်း မိမိ မိခင်ဘာသာစကားကို တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းသင့်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကိုလေး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၈)။ *လူမှုဘာသာဗေဒဝေါဟာရများအဖွင့်*။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။
အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၃)။ *လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်*။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။
အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၅)။ *လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရား*။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။
အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၀)။ *ဘာသာစကားသုတေသန*။ ရန်ကုန်၊ ဓူဝံပုံနှိပ်တိုက်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Crystal, David. (2008). *Dictionary of Linguistics and Phonetics*, 6th edition, oxford, Blackwell.

အင်တာနက် အကိုးအထောက်

<http://enwikipeida, org./wiki/laglinsh>

စာအုပ်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာအကိုးအကားများ

ခင်ခင်ထူး။ (၂၀၁၀)။ *ရက်ကန်းလွန်ဝတ္ထုတိုများ၊ ဒုတိယအကြိမ်*။ ရန်ကုန်၊ ဓူဝံစာပေ။
ခင်စောတင့်။ (၂၀၁၇)။ *သာလွန်ကောင်းမွန်သောဘဝ*။ ရန်ကုန်၊ ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေ။
ခင်မောင်ညို။ (၂၀၁၂)။ *ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်များအတွက်အရှိန်*။ ရန်ကုန်၊ ပန်းဝေဝေစာပေ။
ခင်မြဇင်။ (၂၀၁၄)။ *ဆယ်လီဗလစ်တီတစ်ရက်အတွင်းနှင့်ကြောင်တောင်တောင်စာစုများ*။ ရန်ကုန်၊ ပန်းဝေဝေစာပေ။
ချောအိမာန်။ (၂၀၁၆)။ *နှင်းကွဲစန့်နက်ခင်း(၂၁)ရာစုမြန်မာစာပေါင်းချုပ်*။ ရန်ကုန်၊ နှစ်ကာလများစာပေ။

ဂျူး။ (၂၀၁၃)။ *ကျွန်မချစ်သောနိုင်ငံသောနိုင်ငံ*။ ရန်ကုန်၊ ဂျူးစာပေ။
ဂျူး။ (၂၀၁၃)။ *ကျွန်မချစ်သောမြို့တစ်မြို့*။ ရန်ကုန်၊ စစ်သညတော်စာပေ။
တင်ညွန့်။ (၂၀၁၂)။ *အစ်ဂျစ်တယ်တော်လှန်ရေးနှင့်အိုင်စီတီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး*။ ရန်ကုန်။
စိန်ဝင်း၊ လူထု။ (၂၀၁၅)။ *လူကြီးလူငယ်ကွာဟမှု*။ ရန်ကုန်၊ နှစ်ကဗျာစာပေ။
ဇောတိက၊ ဦး။ (၂၀၀၈)။ *စိတ်နှလုံးရွှင်လန်းစေဖို့*။ ရန်ကုန်၊ ရေတံခွန်စာပေ။
မင်းဝေဟင်။ (၂၀၁၆)။ *၂၁ရာစုမြန်မာစာပေါင်းချုပ်*။ ရန်ကုန်၊ နှစ်ကဗျာစာပေ။
နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၁၃)။ *ခရီးနှင်ငံရေး*။ မန္တလေး၊ ဥဒယကျေးရွာစာအုပ်တိုက်။

ရွှေဥဒေါင်း။ (၂၀၁၃)။ *တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့်အတွေးအခေါ်များ၊ တကြိမ်*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။

လှမောင်၊ ဒေါက်တာ၊ သံအမတ်ကြီး၊ ဘောဂ။ (၂၀၁၆)။ *အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနှင့်စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု*

သရဝဏ်(ပြည်)။ (၂၀၁၅)။ *ဟန်ပြနိုင်ငံတော်*။ ရန်ကုန်၊ ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေ။

အောင်ထွန်းသက်၊ ဒေါက်တာ(ပါမောက္ခ)။ (၂၀၁၉)။ *ကျွန်တော်ရဲ့နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒ အတွေး အမြင်များ*။ ရန်ကုန်၊

Hubmyanmar.

ပြည်သူ့အရေးဂျာနယ်၊ Feb 7, 2020.

Eleven Medial Group, Feb 8, 2020.

The Speaker journal, Feb 1, 2020.

New Watch journal, Feb 7, 2020.

The Ladies News journal, Feb 8, 2020.

The Mandalay News journal, Feb 2, 2020.

ကြေးမုံသတင်းစာ၊ Feb 6, 2020.

ရတနာပုံသတင်းစာ၊ Feb 7, 2020.